

1. Нека је $f : \mathbb{R}^2 \setminus \{(0, 0)\} \rightarrow \mathbb{R}$ функција дата са:

$$f(x, y) = \operatorname{arctg} \left(\frac{x}{x^2 + y^2} \right).$$

Испитати непрекидност и диференцијабилност функције. Да ли функција може да се додефинише у тачки $(0, 0)$ тако да постане непрекидна у $(0, 0)$?

Решење. Функција је непрекидна на домену као композиција непрекидних функција. Парцијални изводи функције су

$$f'_x = \frac{y^2 - x^2}{x^4 + 2x^2y^2 + x^2 + y^4}, \quad f'_y = -\frac{2xy}{x^4 + 2x^2y^2 + x^2 + y^4}$$

Како су парцијални изводи непрекидни на домену као композиција непрекидних функција, то је функција непрекидна на $\mathbb{R}^3 \setminus \{(0, 0)\}$.

Нека је $a_n = (0, \frac{1}{n})$ и $b_n = (\frac{1}{n}, 0)$. Приметимо да је $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \lim_{n \rightarrow \infty} b_n = (0, 0)$ као и да је $\lim_{n \rightarrow \infty} f(a_n) = 0$ и $\lim_{n \rightarrow \infty} f(b_n) = \frac{\pi}{2}$, па по Хајнеовој карактеризацији непрекидности добијамо да функција не може непрекидно да се додефинише у 0 .

2. Израчунати површински интеграл

$$\iint_S (x - z^2) dydz + (y + x^2) dzdx - (z + y^2) dx dy$$

где је S спољна страна површи $(x^2 + y^2 + z^2)^2 = x^2 + y^2 - z^2$.

Решење. Како је $\frac{\partial}{\partial x}(x - z^2) = 1$, $\frac{\partial}{\partial y}(y + x^2) = 1$, $\frac{\partial}{\partial z}(-z - y^2) = -1$, применом теореме Гауса-Острогадског добијамо да је тражени интеграл једнак $\iiint_D dx dy dz$, где је D унутрашњост области коју ограничава површ S . Увођењем сферних координата добијамо да је површ S описана једначином $\rho^2 = \cos 2\theta$. Како је $\rho^2 \geq 0$, то мора бити и $\cos 2\theta \geq 0$, односно $2\theta \in [-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}]$, па је област D описана као:

$$0 \leq \varphi \leq 2\pi, \quad -\frac{\pi}{4} \leq \theta \leq \frac{\pi}{4}, \quad 0 \leq \rho \leq \sqrt{\cos 2\theta},$$

$$\begin{aligned} \iiint_D dx dy dz &= \int_0^{2\pi} d\varphi \int_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{4}} \int_0^{\sqrt{\cos 2\theta}} \rho^2 \cos \theta \, d\rho \, d\theta = 2\pi \int_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{4}} \frac{1}{3} (\cos 2\theta)^{\frac{3}{2}} \cos \theta \, d\theta = \\ &= \frac{4\pi}{3} \int_0^{\frac{\pi}{4}} (1 - 2\sin^2 \theta)^{\frac{3}{2}} \cos \theta \, d\theta = \{ \text{смена: } \sin t = \sqrt{2} \sin \theta \} = \frac{4\pi}{3\sqrt{2}} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^4 t \, dt = \frac{\pi^2}{4\sqrt{2}}. \end{aligned}$$

3. Израчунати вредност интеграла $\int_E z dx dy dz$, где је E део пресека цилиндара $x^2 + y^2 \leq a^2$ и $y^2 + z^2 \leq a^2$ који се налази у првом октанту.

Решење. Ако уведемо цилиндричне координате добијамо да је $\rho^2 \leq a^2$ и $(\rho \cos \theta)^2 + z^2 \leq a^2$, па је област E описана са:

$$0 \leq \theta \leq 2\pi, \quad 0 \leq \rho \leq a, \quad 0 \leq z \leq \sqrt{a^2 - \rho^2 \sin^2 \theta}$$

$$\int_0^{2\pi} \int_0^a \int_0^{\sqrt{a^2 - \rho^2 \sin^2 \theta}} z \rho \, dz \, d\rho \, d\theta = \int_0^{2\pi} \int_0^a \frac{1}{2} (a^2 - \rho^2 \sin^2 \theta) \rho \, d\rho \, d\theta = \int_0^{2\pi} \frac{a^4}{4} - \frac{a^4}{8} \sin^2 \theta \, d\theta = \frac{3a^4 \pi}{8}.$$

4. Наћи сва решења диференцијалне једначине $y^{(4)} - 4y^{(3)} + 5y'' - 4y' + 4y = e^x$.

Решење. Одговарајући карактеристични полином једначине је $t^4 - 4t^3 + 5t^2 - 4t + 4 = (t^2 + 1)(t - 2)^2$, чије су нуле $2, i$ и $-i$ (2 има вишеструкост 2). Како 1 није нула карактеристичног полинома, партикуларно решење нехомогене једначине тражимо у облику ce^x , одакле директном заменом добијамо $c = \frac{1}{2}$. Дакле опште решење је дато са $y(x) = \frac{1}{2}e^x + c_1 e^{2x} + c_2 x e^{2x} + c_3 \cos x + c_4 \sin x$ где су $c_1, c_2, c_3, c_4 \in \mathbb{R}$.